

Uittocht, in het ergste geval

Door een onzer redacteurs
 ROTTERDAM, 22 FEBR. De kans is „erg klein”. Maar als binnen honderd jaar de zeespiegel met vijf tot zes meter stijgt, zal dit waarschijnlijk leiden tot een uittocht van bewoners en bedrijven uit de Randstad naar hoger gelegen delen in Nederland en naar andere delen van Europa. De politiek zal „te laat” zijn om dat met maatregelen te voorkomen. „Van de regering hoeven we niet veel initiatief te verwachten.”

Dat is de uitkomst van een onderzoek van het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam naar de reactie van de Nederlandse samenleving op een „gigantisch probleem met een kleine waarschijnlijkheid”. Het onderzoek naar het *worst case scenario* is gedaan in opdracht van de Europese Commissie.

Als vanaf 2030 de zee in honderd jaar met vijf tot zes meter zal stijgen als gevolg van de ineenstorting van het landijs op de Zuidpool, dan zou het technisch mogelijk zijn om het Nederlandse grondgebied grotendeels te behouden door het verhogen van

dijken met zo'n zeven meter. Toch zal dat vermoedelijk niet gebeuren, zegt onderzoeker Peter van der Werff. „De politiek zal te laat reageren.” Redenen daarvoor zijn dat politici moeite hebben om prioriteiten te stellen en vooral beleid voor de korte termijn maken, aldus de onderzoekers. Ook de kosten zouden „enorm” zijn en deels niet opwegen tegen de vermeden schade.

De uittocht uit de lager gelegen delen van Nederland, zoals de dichtbevolkte Randstad, zal worden ingeluid door het bedrijfsleven. „Als multinationals in de gaten krijgen dat zo'n zeespiegelrijzing zich gaat voordoen, dan zullen ze besluiten hun hoofdkantoren te verplaatsen van Rotterdam en de Amsterdamse Zuidas naar buitenlandse steden zoals Parijs, of naar Californië”, aldus sociaal wetenschapper Van der Werff. Vervolgens zal een „domino-effect” optreden.

Er is al een „trend” gaande van een „toenemende mobiliteit en migratie van huishoudens”, aldus het onderzoek, en die trend zal zich voortzetten. „Het gevoel van onveiligheid zal toenemen en

daarmee de drang om naar hogere gebieden te verhuizen. Gezinnen verhuizen dan in toenemende mate naar andere Europese landen. De allochtone bevolking heeft waarschijnlijk veel vertrouwen in de overheid, maar zal aan de andere kant ook vrij gemakkelijk het besluit nemen om terug te gaan naar hun landen van afkomst.”

De politiek zal vermoedelijk óók te laat reageren om deze uittocht te begeleiden met extra infrastructuur in de hoger gelegen delen van Nederland, en compenserende maatregelen voor mensen die hun in waarde gedaalde woningen moeten verlaten, aldus de VU-onderzoekers.

De zeespiegelstijging waarmee het KNMI nu voor het jaar 2100 rekening houdt als gevolg van de klimaatverandering, loopt voor Nederland uiteen van twintig centimeter tot honderdtien centimeter, dit op basis van gegevens van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties. KNMI-klimatoloog Rob van Dorland: „Ik zou dit een *worst worst case scenario* willen noemen. Een doemscenario.”

Klimaatverandering: worst case scenario

Effect zeespiegelstijging van 6 meter gedurende een eeuw, vanaf 2030

Onder water gelopen land
 Land

